

De Pelikaan

geschreven door Jana Schrauwen

Op de eerste rijen kerkbanken zit een handvol gelovigen verspreid als vergeten kruimels op een tafelkleed. Vader Haas laat zich niet ontmoedigen door de povere opkomst. Zelfs een lege kerk verdient een goed georkestreerde misviering.

Zoals gewoonlijk neemt de pastoor na de mis even de tijd om een praatje te slaan met zijn parochianen. Hij wil zijn organist, Bernard, geruststellen dat zijn hoestbui heus niet zo storend was, maar die staat intussen al in de deuropening van de kerk, druk in gesprek met een onbekende vrouw.

Het tegenlicht tekent haar silhouet af. Haar wilde krullen dansen in het rond wanneer ze lachend haar hoofd naar achter gooit. Ze houdt een simpele, houten rozenkrans tussen haar vingers.

Hij staat te ver om te horen waar hun gesprek over gaat, maar aan Bernards houding te zien, moet het louterend zijn. Zijn gezicht is een open venster, klaar om zonlicht te ontvangen. Hij luistert gretig naar de vrouw. Bij elk woord krullen zijn wenkbrauwen verder omhoog. Terwijl ze praat, leunt hij steeds dichtër vooruit en schieten zijn ogen op en neer naar haar lippen. Een fractie van een seconde denkt vader Haas dat Bernard haar gaat kussen, maar dan legt de vrouw een hand op zijn schouder en vertrekt ze.

Vader Haas roept haar na, iets te luid van iets te ver: “Een nieuw schaap!”

Hij komt haar tegemoet met uitgestrekte armen en neemt haar handen in de zijne. Haar rozenkrans voelt koel tegen zijn huid.

“Ik geloof niet dat ik al het genoeg had om kennis met u te maken. Ik ben vader Haas, de patriarch van deze parochie. Wat heeft u vandaag tot mijn kerk gebracht?”

“Aangenaam, eerwaarde. Mijn naam is Ruth. Ik zoek gemeenschap.” Haar stem is boterzacht. Haar grote, donkerbruine ogen onderzoeken nieuwsgierig zijn gezicht. Er overvalt hem een herkenbaar gevoel.

“Is dit uw eerste bezoek aan mijn kerk? Ik zou kunnen zweren dat ik uw stem al eerder hoorde.”

Ruth lacht en leunt samenzweerderig naar hem toe. “Ik schep er niet graag mee op, maar misschien heeft u één van mijn lezingen gezien? Ik schreef het boek *Jezus, geciteerd* over de verschillende vertalingen van het Nieuwe Testament.”

Hij heeft het niet gelezen, maar hij herkent de titel als een gerenommeerd werk dat zijn collega's bij het bisdom al menigmaal tot verhitte theologische discussies dreef.

“Mijn God, we hebben een ware geleerde in ons midden! De laatste keer dat ik de Geschriften in vraag stelde, had ik volgens de zusters mijn plek in de hel al gereserveerd!”

“Ik geloof graag dat de hel leeg is.”

Dat slaat hem stom.

“Ik zoek een lector die de voorbeden doet tijdens mijn vieringen. Lijkt dat iets voor u?”

Inwendig krimpt hij ineën. Waarom zei hij dat? Die positie is weggelegd voor vertrouwde parochianen die reeds hun toewijding bewezen.

Ruth neemt een moment om zijn aanbod te overwegen.

“Wat zou u doen? Als u geen pastoor was?”

“Ik zou met mijn blote voeten in een rivier een perzik eten en het sap over mijn kin laten lopen.”

Een warme glimlach licht haar gezicht op. "Goed. Dan doe ik het."

Terwijl Ruth de kerk uit wandelt, vraagt vader Haas zich af hoe hij zijn grip op deze conversatie zo snel verloor.

Die nacht slaapt hij aardediep.

Hij droomt over zijn kerk in verval. Ruth staat achter het altaar, met haar rug naar hem gekeerd. Ze houdt een communiebeker vol wijn in haar rechterhand, maar in plaats van hem naar haar lippen te brengen, gooit ze de kelk recht door het glas-in-loodraam. Het raam spat uiteen met een oorverdovend kabaal. De wijn drupt als bloed op de scherven.

Hij staat op het punt Ruth een uitbrander te geven, tot er een warme bries langs zijn wang strijkt en de zoom van zijn soutane zacht rond zijn enkels wappert. Hij ademt in en ruikt de zoete geur van sering, vermengd met iets anders dat hij niet meteen kan plaatsen. Warme aarde, of de binnenkant van iemands pols.

Dan draait Ruth zich om en schrikt hij wakker.

Ruths bedes zijn hypnotiserend. Ze spreekt met een zachte, zelfzekere stem, die elk woord doet druipen van betekenis. Op korte tijd trekt ze publieken van ongeziene omvang naar vader Haas' kerk. Bij haar vierde mis is hij genooddaakt zijn kerkdeuren open te laten, zodat de menigte van op het dorpsplein mee kan luisteren. Mensen komen van heinde en verre om een mis van vader Haas en zijn lector te aanschouwen.

Maar dan eindigt het, even abrupt als het begon. Zonder waarschuwing kondigt Ruth haar vertrek aan.

“De Heilige Geest heeft Zijn handen om mijn nek,” zegt ze. “Mijn bloed is lauw, mijn wol is dof. Ik ben de kudde onwaardig.”

Vader Haas duwt na de viering een paar kerkgangers uit de weg om tot bij haar te raken. Hij wil haar smeken om de parochie niet in de steek te laten, maar de mensenmassa is te dicht. Er staan honderden gelovigen om haar heen, ze raken haar handen, krullen en gezicht aan. De tranen stromen over haar wangen terwijl het volk zegt: “Wij vergeven u, wij vergeven u.”

De daaropvolgende weken slepen zich voort als een rozenkransgebed. Repetitief en eindeloos. Het kruis rond zijn nek voelt zwaarder. Het sleurt hem met kromme rug door de misvieringen, die hij met elke herhaling sneller probeert af te werken. Hij jaagt zijn parochianen af, tot ze op een drafje hun hostie komen halen.

Hij kijkt met lede ogen toe hoe er elke week minder mensen komen opdagen voor zijn halfslachtige preken en lamlendig gezang, tot er op een zondag slechts twee verdwaalde toeristen door zijn kerk zwerven.

Die dag geeft hij de mis halverwege op. Wanneer hij alleen is in de sacristie, gaat hij moeizaam zitten, met zijn hoofd in zijn handen. Het is alsof de luchtdruk is veranderd. Zijn oren zitten muurvast.

De bewegingssensoren laten het licht na vijf minuten uitgaan; vader Haas heeft geen spier bewogen. Het licht flitst weer aan wanneer Bernard de deur opendoet. Hij schrikt van zijn aanblik.

“Vader Haas, mijn God!”

“Bernard,” Zijn stem klinkt dik van emotie; hij is oprecht blij hem te zien. “Kom je je oude pastoor nog een kans geven?”

Vader Haas reikt zijn hand uit, maar Bernard neemt hem niet aan. De hand valt lusteloos in zijn schoot.

“Ik kom mijn partituren halen. De Lector vond mijn orgelspel zo mooi, dus ik wil het ook voor haar spelen.”

“De Lector? Waar heb je het over Bernard, ik heb al weken geen lector meer.”

“De Lector! Oh, vader, wij hongerden zo naar haar! Zij is zo goedhartig dat ze ons is blijven voeden met haar lezingen!”

Bernards oude knieën kraken terwijl hij dichterbij zijn gezicht komt hangen. Zijn speeksel ruikt naar ijzer.

“U zou ook moeten komen, vader. Uw Godsvrucht is gedooft.”

Hij duwt een flyer in zijn handen en laat hem verbouwereerd achter.

De flyer heeft een grote tekening van een pelikaan op de voorkant en leest: *Zo iemand dorst, die kome tot Mij en drinke.*

Op de achterkant schreef Bernard het adres van een afgelegen bos aan de andere kant van het dorp. Vader Haas staart naar de pelikaan en denkt, waarom niet.

Aan de bosrand doet hij een schietgebedje. Hij baant zich een weg door de dichte begroeiing, tot hij een open plek nadert waar het bladerdak de hemel openscheurt. Daar staan honderden mensen verzameld. In het midden, op de afgehakte stomp van een dikke boom, staat Ruth. De zon brandt hoog in de hemel. Haar linnen tuniek zindert.

Het gebladerte boven zijn hoofd wiegt in de wind. De bries is warm en geurt naar bloed en sering. Vader Haas stapte uit de schaduw vandaan. Hij heeft dorst.